

Energie Verslag Nederland 2000

Gas- en oliewinning

Akzo gaat elektriciteit produceren uit gas van zoutwinning	2
Bezwaren tegen proefboring Biesbosch afgewezen	2
Boringen en behoud van Biesbosch onverenigbaar?	2
Dienstencontract tussen Gasunie en Gazprom	2
Gas-/condensaatleidingen naar F3-FB in gebruik	3
Gasvondst in P/9-9	3
Gasvondst op Noordzee	3
Gasvondst TransCanada op Noordzee	3
Gaz de France nieuwe exploitant gasvelden Nederlands Continentaal Plat	3
Grote investeringen als gevolg van bodemdaling in Groningen	3
Milieu rond boorplatforms gebaat bij vangstverbod	3
Minister EZ en Tweede Kamer in discussie over condities gaswinning	4
NAM in beroep tegen verbod proefboringen Waddenzee	4
Nieuw booreiland Total in Noordzee	4
Nieuwe pijpleidingen van Yamal naar Europa	4
Olie- en gasboringen 2000	5
Olie- en gaswinning 2000	5
Onderzoek toekenning schadevergoeding bij aardshokken	5
Onrust over bevingen bij gaswinning Roswinkel	5
Opdrachten Stork voor modernisering gasstations Gasunie en winninglocaties NAM	6
Plan Gasunie voor gasleveranties aan Polen van de baan?	6
Plan tweede Interconnector van Gasunie 'bevroren'	6
Plannen voor nieuwe gasleiding om Oekraïne heen	6
Platform compleet gerenoveerd	7
Shell operator van Ormen Lange	7
Stikstoffabriek om juiste kwaliteit gas te maken	7
Strengere voorwaarden proefboringen Noord-Groningen	8
Succesvolle gasboring NAM in Friesland	8
Toestemming (gevraagd) voor gasboringen voor kust Castricum en onshore gasveld Nijensleek	8
Tweede onderzoek naar aardgasvoorkomen in Noord-Holland	8
Veba Oil gaat olie produceren op Nederlands deel Continentaal Plat	8
Verbod op proefboringen IJsselmeer in strijd met wet	9
Weg naar meer gasbaten uit Common Area afgesneden	9

Akzo gaat elektriciteit produceren uit gas van zoutwinning

Akzo Nobel gaat samenwerken met het energiebedrijf Essent om gas dat bij zoutwinning in de buurt van Delfzijl vrijkomt om te zetten in elektriciteit. Het gaat om gas dat aanwezig is in zoutvoorkomens in de provincie Groningen. Met 200.000 m³ 'aardgas' kan op jaarbasis 700 MWh worden opgewekt, wat equivalent is met het elektriciteitsverbruik van 200 huishoudens. Omdat het broeikaseffect van methaan vele malen groter is dan van het verbrandingsproduct CO₂, bedraagt de totale CO₂-reductie van het project 2,7 miljoen kilo CO₂ op jaarbasis.

Bezwaren tegen proefboring Biesbosch afgewezen

De Minister van Economische Zaken Jorritsma wijst de bezwaren tegen een aan de Nederlandse Aardolie Maatschappij (NAM) verleende vergunning voor proefboringen nabij de Biesbosch af. Volgens de minister zijn proefboringen niet in strijd met de regels voor natuur- en vogelbescherming. Tegenstanders, waaronder de Vereniging Behoud Biesbosch, vrezen dat de Biesbosch als politiek 'wisselgeld' wordt gebruikt voor de discussie over de Waddenzee.

Boringen en behoud van Biesbosch onverenigbaar?

Op 8 november stelt de rechtbank te Breda het Overlegorgaan Nationaal Park de Biesbosch in het gelijk inzake een boorvergunning, afgegeven door minister Jorritsma. De rechtbank verklaart de vergunning nietig, maar bepaalt wel dat de minister alsnog toestemming mag verlenen als de activiteiten van de NAM op basis van de Europese vogel- en habitatrichtlijn zonder nadelige gevolgen voor het natuurgebied zijn. De minister gaat tegen de uitspraak in beroep en geeft de NAM per 1 december een nieuwe vergunning. Wel moet de NAM een aparte locatievergunning aanvragen, ongeacht de precieze locatie.

De Tweede Kamer nam op 14 oktober in meerderheid een motie aan waarin de Minister van Economische zaken wordt opgeroepen geen toestemming te verlenen aan proefboringen door de NAM in het gebied waarvan de Biesbosch deel uitmaakt. Experts op het gebied van bodemdaling, onder wie geoloog J. Roest van de Technische Universiteit Delft, schatten de te verwachten bodemdaling op 0,5 tot 1 centimeter. Geoloog K. Dijkema van onderzoeksbureau Alterra betitelt de houding van de meerderheid van de Tweede Kamer als 'posterpolitiek'.

In december zal de Tweede Kamer vragen om een onafhankelijk wetenschappelijk onderzoek naar de effecten van boringen in de Biesbosch.

Dienstencontract tussen Gasunie en Gazprom

Op 28 september maakt de Gasunie bekend met het Russische Gazexport een contract te hebben getekend voor de levering van diensten (met name wat betreft reservecapaciteit) door Gasunie aan Gazexport. Dit contract is een uitvloeisel van het contract tussen Gasunie en Gazexport voor de levering van 4 miljard m³ aardgas per jaar gedurende twintig jaar aan Nederland. Gasunie zal Gazexport voorzien van extra capaciteit. Extra capaciteit geeft Gazexport de mogelijkheid om de leveranties van aardgas te spreiden over het jaar.

Gas-/condensaatleidingen naar F3-FB in gebruik

Een grensoverschrijdende, 116 kilometer lange, gasleiding en parallel daaraan een condensaatleiding vanaf het Duitse platform A6-A naar het Nederlandse platform F3-FB worden in bedrijf genomen.

Gasvondst in P/9-9

In september meldt Gulf Canada Resources de vierde succesvolle exploratieboring in negen maanden, namelijk in blok P/9-9 op het Nederlandse Continentale Plat.

Gasvondst op Noordzee

De oliemaatschappijen Clyde Petroleum en TransCanada hebben op de Noordzee een klein aardgasveld aangeboord in blok G17-4, circa 60 kilometer ten noorden van Terschelling. Het consortium vraagt in januari een exploitatievergunning aan. De exploitatie zou in 2002 moeten beginnen.

Gasvondst TransCanada op Noordzee

TransCanada Pipelines Ltd. maakt bekend een gasveld te hebben aangeboord ten noordwesten van Den Helder. Het is dit jaar de tweede gasvondst van TransCanada. De totale reserve van het veld bedraagt 4 tot 10 miljard m³ en de exploitatie start in het voorjaar van 2002.

Gaz de France nieuwe exploitant gasvelden Nederlands Continentaal Plat

Gaz de France, het derde gasbedrijf van Europa, neemt in augustus voor circa 820 miljoen gulden de Nederlandse activiteiten van TransCanada International over. Daardoor wordt Gaz de France operator van de NoordGas Transportleiding (NGT) op het Nederlandse Continentale Plat en van een Nederlands offshore gasveld. TransCanada heeft aandelen van 25 tot 49 procent in tien Nederlandse offshore gasvelden.

Grote investeringen als gevolg van bodemdaling in Groningen

De bodemdaling als gevolg van de aardgaswinning in Groningen is conform de schattingen van de NAM. Dit blijkt uit een rapport dat de NAM in april aanbiedt aan de provincie Groningen, overeenkomstig een verplichting tot een vijfjaarlijkse prognose van de bodemdaling.

Volgens de NAM kende de Commissie Bodemdaling van de provincie Groningen in 2000 32 miljoen gulden toe aan projecten die de nadelige gevolgen van bodemdaling door gaswinning moeten tegengaan.

Milieu rond boorplatforms gebaat bij vangstverbod

Uit onderzoek van het Nederlands Instituut voor Onderzoek der Zee (Texel) blijkt dat het vangstverbod in een zone met een straal van 500 meter rondom boorplatforms in de Noordzee een gunstige uitwerking heeft op het ecosysteem. Volgens het onderzoek

veroorzaken de zogenoemde 'boomkorvissers' die tong en schol vangen op de Noordzee veel schade aan de zeebodem.

Minister EZ en Tweede Kamer in discussie over condities gaswinning

Op 29 mei meldt minister Jorritsma in een brief aan de Tweede Kamer dat opsporing en winning van olie en gas op het Nederlandse deel van het Continentale Plat aantrekkelijker zullen worden gemaakt. De maatregelen geven -- vooruitlopend op de totstandkoming van de Mijnbouwwet -- een impuls aan de mijnbouwsector van jaarlijks 110 miljoen gulden.

Een grote meerderheid van de Tweede Kamer spreekt zich ervoor uit dat het kabinet meer aandacht geeft aan gedupeerden van aardgaswinning in vooral het noorden van het land, bijvoorbeeld door middel van een schadevergoedingsregeling in de Mijnbouwwet. Directe aanleiding voor de Kameruitspraak was een klacht van de 'Vereniging van tengevolge van delfstofwinning gedupeerde eigenaren'.

NAM in beroep tegen verbod proefboringen Waddenzee

De NAM maakt bekend dat zij in beroep gaat tegen het besluit van het kabinet om proefboringen naar gas in de Waddenzee niet toe te staan. De maatschappij verwijst daarbij naar dertien jaar onderzoek naar gaswinning op Ameland, waaruit zou blijken dat gaswinning geen significante gevolgen voor de natuur heeft. De daling in het diepste punt van de kom bedraagt thans circa 22 centimeter en naar schatting maximaal 28 centimeter in 2010. De NAM heeft 750 miljoen gulden uitgegeven aan onderzoek en hoorzittingen in verband met de beoogde vergunningverlening.

Op 12 mei zullen minister Jorritsma en de staatssecretarissen van Verkeer en Waterstaat de Vries en van Natuurbeheer Faber in een brief aan de Tweede Kamer bekend maken dat ze instemmen met de conclusies van de commissie die het onderzoek heeft begeleid. In augustus zal de NAM proberen bij de Raad van State een reactie van staatssecretaris Faber af te dwingen. De NAM claimt dat de staatssecretaris al in juni op haar bezwaarschrift had moeten reageren. In september beslist de staatssecretaris afwijzend op de vergunningaanvraag van de NAM. De NAM is tegen deze afwijzing in beroep gegaan bij de Raad van State.

Nieuw booreiland Total in Noordzee

De oliemaatschappij Elf Petroland, dochter van het Franse TotalFinaElf, neemt op 2 augustus een nieuw booreiland in gebruik in het blok K4a, op 135 kilometer ten noordwesten van Den Helder. Volgens de maatschappij omvat het blok K4a in totaal vijf gasvelden. Elf Petroland gaat samen met Energie Beheer Nederland eind 2000 gas winnen vanaf dit booreiland.

Nieuwe pijpleidingen van Yamal naar Europa

In november 1999 is een nieuwe aardgastransportleiding in gebruik genomen vanuit Yamal (Siberië), via Wit-Rusland en Polen naar West-Europa. De capaciteit is 15 miljard m³ aardgas per jaar in 2000, en loopt op tot 32 miljard m³ per jaar in 2002. Het transport van aardgas door Polen wordt nog beperkt door onopgeloste problemen met schadevergoeding aan landbouwers. Volgens de oorspronkelijke plannen zou er nog

een leiding met een capaciteit 30 miljard m³ per jaar komen van Finland via Zweden naar Duitsland. Omdat het Zweedse parlement tegen een tracé via Zweden is, besluiten de exploitanten dat ze de leiding rechtstreeks door de Botnische golf naar Duitsland zullen aanleggen.

Olie- en gasboringen 2000

In 2000 vinden er in Nederland dertig boringen naar olie en gas plaats, twee meer dan in 1999. Deze gegevens zijn afkomstig van het Ministerie van Economische Zaken. De olie- en gasboringen worden onderverdeeld in:

- acht exploratieboringen, gericht op opsporen van olie- of gasvelden,
- acht evaluatieboringen, voor nadere verkenning van eerder aangetoonde olie- of gasvelden,
- veertien productieboringen, om velden daadwerkelijk te exploiteren.

In vergelijking met 1999 is het aantal exploratieboringen nogal sterk gedaald, namelijk van zeventien naar acht.

Olie- en gaswinning 2000

In 2000 wordt 1,7 miljoen m³ olie geproduceerd, ongeveer 10 procent minder dan in 1999. Hiervan is 0,8 miljoen m³ afkomstig van het vaste land en 0,9 miljoen m³ van het Nederlandse deel van de Noordzee. In 2000 wordt 68 miljard m³ aardgas gewonnen, ongeveer 6 procent minder dan in 1999. Het aandeel van de offshore gasvelden bedroeg ruim 40 procent en dat van het Groningen veld 37,5 procent.

Onderzoek toekenning schadevergoeding bij aardschokken

De Staatscourant bericht op 27 januari dat minister Jorritsma een technische commissie instelt, die haar zal adviseren over de vergunningverlening voor de winning van delfstoffen en vooral over mogelijke schadevergoeding bij bodemdaling en aardschokken. De commissie bestaat uit een rechter, vroeger als jurist actief voor de Waddenvereniging, een seismoloog in dienst van het KNMI, een natuurkundige en een hoogleraar geologie.

Onrust over bevingen bij gaswinning Roswinkel

Het CDA in Emmen geeft haar strijd tegen de gasbevingen bij Roswinkel nog niet op. Het CDA meent dat de bevingen worden veroorzaakt door de bodemdaling als gevolg van gaswinning en stelt voor de bodemdaling tegen te gaan door waterinjectie. De NAM wijst deze suggestie van de hand en stelt dat de bevingen hun oorzaak vinden in het feit dat het gasveld enigszins gebogen ligt over een diepgelegen zoutkoepel. Op 25 oktober doet zich in de omgeving van het gasveld Roswinkel een beving voor met een kracht van 3,2 op de schaal van Richter. Ter vergelijking: de aardbeving op 13 april 1992 in Limburg had ter hoogte van Roermond een kracht van 5,8 op de schaal van Richter.

Opdrachten Stork voor modernisering gasstations Gasunie en winninglocaties NAM

Stork Installatietechniek in Groningen gaat voor de Nederlandse Gasunie 900 gasontvangststations moderniseren. Deze operatie kost 30 miljoen gulden. In de voorafgaande anderhalf jaar heeft Stork al 160 gasontvangststations bij grote afnemers van de Gasunie gemoderniseerd.

In augustus wordt bekend dat Stork in opdracht van de NAM opnieuw drie gaswinninglocaties van het Slochterenveld gaat renoveren. De kosten bedragen 300 miljoen gulden. Stork heeft een contract voor elf locaties, met een totale waarde van 1 miljard gulden, en een optie op nog eens achttien locaties. Met de renovatie verdwijnen de grote fakkeltorens naast de productieclusters, waardoor jaarlijks per locatie 600.000 m³ gas wordt bespaard. Dit komt overeen met het jaarlijkse gasverbruik van 240 huishoudens.

Plan Gasunie voor gasleveranties aan Polen van de baan?

In september tekent Statoil een contract met Danish Oil and Natural Gas en Polish Oil and Gas Company om een haalbaarheidsstudie uit te voeren naar een pijpleiding vanaf het Noorse Continentale Plat via Denemarken naar de Baltische kust. In mei werd al bekend dat Denemarken met Polen onderhandelde over de levering van aardgas via een directe offshore gasleiding. Het plan is onderdeel van overleg in het Poolse parlement over een energieplan voor dat land.

De aanleg van de gasleiding -- de Baltic Pipe, geschatte investering 350 miljoen euro -- is voorzien voor 2003. Polen zou 5 miljard m³ aardgas per jaar van Statoil willen afnemen. Ook andere staten zouden geïnteresseerd kunnen zijn. De tekening van het contract betekent dat de Nederlandse Gasunie weinig kans meer heeft op gasexport naar Polen. In Polen bestond reserve over dit plan, omdat Gasunie (de facto) Russisch gas zou leveren (een zogenoemde 'swap') op basis van een contract tussen Gasunie en het Russische Gazexport (dochter van Gazprom).

Plan tweede Interconnector van Gasunie 'bevroren'

Britse gasproducenten wijzen in januari de komst van een tweede Interconnector, tussen Balgzand in Noord-Holland en Bacton in Groot-Brittannië, van de hand. De Nederlandse Gasunie had het plan om gasvelden op het Engelse Continentale Plat op die leiding aan te sluiten. De Britse gasproducenten zijn echter van mening dat aanleg niet nodig is, omdat er in de winter nog geen tekort aan piekcapaciteit is. De bestaande Interconnector tussen Bacton en Zeebrugge heeft een capaciteit van 20 miljard m³ per jaar. In 2000 was het maximum maandgemiddelde 15 miljard m³ aardgas per jaar (73 procent van de capaciteit). Gasunie maakt in augustus bekend dat de geplande tweede Interconnector economisch niet meer verantwoord is, gezien het lage niveau van de gasprijzen in Groot-Brittannië.

Plannen voor nieuwe gasleiding om Oekraïne heen

Het Russische Gazprom wil een pijpleiding met een lengte van 600 kilometer en een capaciteit van 30 miljard m³ per jaar aanleggen tussen transleidingen in Wit-Rusland en Slowakije. Het bedrijf hoopt hiermee voor de gasexport naar Europa minder afhan-

kelijk te zijn van de Oekraïne. Volgens planning zal via de Oekraïne meer dan 120 miljard m³ gas per jaar naar Europa stromen. Gazprom beschuldigt de Oekraïne van regelmatige illegale gasafname: in november 1999 zou 3 miljard m³ aardgas zijn verduisterd. Bovendien kampt 5500 kilometer aan pijpleidingen in de Oekraïne (17 procent van het totaal) met achterstallig onderhoud; bij 1400 kilometer pijpleiding (4 procent) is de toestand urgent. De exploitant in de Oekraïne heeft ook nog eens grote schulden bij Gazprom. Dit is een punt van zorg niet alleen voor Gazprom, maar ook voor Europese importeurs.

De Oekraïne vreest een forse inkomstenderving en vraagt bemiddeling door de Europese Unie tussen de Oekraïne en Gazprom. De Poolse Minister van Economische Zaken oppert het plan voor een westelijker tracé voor aftakking van de Yamal-transportleiding, zodat industriële centra in Polen kunnen worden aangesloten. In oktober zullen Gaz de France en Gazprom een protocol voor aanleg van de verbindingsleiding tekenen.

Platform compleet gerenoveerd

Voor het eerst in de dertigjarige geschiedenis van de Nederlandse offshore-industrie wordt een als overbodig bestempeld gasplatform een tweede leven geschonken. Het staalconstructiebedrijf Genius Vos/DNS uit IJmuiden rondt eind juli in opdracht van de Duitse operator Wintershall de totale renovatie af van een boorproductieplatform dat in de jaren tachtig en negentig als winningplatform dienst deed in het K-10C blok. Het oorspronkelijke platform was ook afkomstig van Genius Vos/DNS.

Tweedehands olie- en gasplatforms

In de Staatscourant van 8 juni wordt bericht dat er een markt is voor tweedehands olie- en gasplatforms: zo biedt het Amerikaanse Phillips Petroleum het platform Maureen op zijn internetsite aan. Als de velden waarin de olie- en gasplatforms staan uitgeput raken, komen de platformen beschikbaar. Dat komt regelmatig voor op de Noordzee. Het is goedkoper voor een oliemaatschappij een niet meer gebruikte installatie door te verkopen dan te (laten) slopen. Door hergebruik kan een maatschappij een nieuw veld sneller dan voorheen in productie nemen.

Shell operator van Ormen Lange

Shell wordt de operator van het gasveld Ormen Lange dat volgens Norsk Hydro in oktober 2006 in productie zal worden genomen. Met een bewezen reserve van 390 miljard m³ is Ormen Lange na Troll (1300 miljard m³) het grootste gasveld van Noorwegen. Het gas wordt waarschijnlijk naar Groot-Brittannië geëxporteerd.

Stikstoffabriek om juiste kwaliteit gas te maken

Gassenleverancier Hoek Loos heeft voor energiebedrijf Delta een ontwerp gemaakt van een stikstoffabriek. Delta importeert namelijk hoogcalorisch aardgas uit Groot-Brittannië. Het ontwerp voorziet in het gebruik van speciale hoge-druk membranen en compressoren die in één keer de gewenste gasdruk leveren. In de installatie, die in

2001 gebruiksklaar moet zijn, wordt het gas met stikstof gemengd, zodat het de juiste verbrandingswaarde voor de afnemers krijgt.

Strengere voorwaarden proefboringen Noord-Groningen

De NAM heeft een fictieve vergunning zonder veel beperkende voorwaarden verkregen om naar aardgas te zoeken in de Emmapolder en Noordpolderzijk in Groningen. De vergunning is van rechtswege verleend, omdat het Ministerie van Economische Zaken heeft verzuimd tijdig te beslissen over de aanvraag. De Waddenvereniging bepleit in april bij de Raad van State om de natuurbeschermingsfunctie wel serieus in beschouwing te nemen voor de overige drie proefboorlocaties.

In juli zal de Raad van State besluiten dat de NAM extra natuurbeschermingsprocedures moet doorlopen voor gasboringen in Noord-Groningen, zoals de Waddenvereniging had geëist. Staatssecretaris Faber was van mening dat de NAM voor drie van de vijf proefboorlocaties aan de rand van de Waddenzee geen vergunning op grond van de natuurbeschermingswet nodig had.

Succesvolle gasboring NAM in Friesland

Begin oktober wordt bekend dat de NAM in Friesland een nieuw aardgasveld heeft aangeboord. Het veld in de gemeente Kollumerland heeft een geschatte reserve van 3 tot 4 miljard m³ aardgas.

Toestemming (gevraagd) voor gasboringen voor kust Castricum en onshore gasveld Nijensleek

De rechtbank in Alkmaar bepaalt in maart dat Clyde Petroleum voor de kust van Castricum proefboringen naar aardgas mag uitvoeren. In dezelfde maand vraagt Elf Petroleum toestemming om een boortoren te plaatsen bij het onshore gasveld Nijensleek in Friesland.

Tweede onderzoek naar aardgasvoorkomen in Noord-Holland

BP meldt in september dat het vanaf half oktober zal gaan onderzoeken of het eerder aangeboorde gasveld in de Noord-Hollandse polder Starnmeer economisch winbaar is. Als een tweede boring de winbaarheid bevestigt, wordt Starnmeer het zesde aardgasveld van BP in de omgeving van Alkmaar.

Veba Oil gaat olie produceren op Nederlands deel Continentaal Plat

In juni wordt bekend dat er voor het eerst sinds bijna tien jaar weer een oliebron op het Nederlandse deel van het Continentale Plat in productie zal worden genomen. Het Duitse Veba Oil zal, samen met investeerders waaronder de Oranje Nassau Groep, de oliebron in blok F2a van het Hanzeveld op 200 kilometer ten noorden van Den Helder exploiteren. De kosten van het platform worden geschat op 400 miljoen gulden.

Verbod op proefboringen IJsselmeer in strijd met wet

In mei eisen de NAM en het Ministerie van Economische Zaken bij de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State dat de provincies Friesland en Noord-Holland het verbod op proefboringen naar gas en olie in het IJsselmeer ongedaan maken. De provinciale verboden zijn volgens de NAM en het Ministerie in strijd met de Wet Opsporing Delfstoffen en het instrument van de Milieueffectrapportage. Provincies mogen niet afwijken van rijksbeleid zoals vastgesteld in de Planologische Kernbeslissingen.

Op 20 september zal de Afdeling bestuursrechtspraak bepalen dat het verbod door de provincies Friesland en Noord-Holland en enkele gemeenten om naar olie en gas te boren in het IJsselmeer, de kustzone van Noord-Holland en delen van het vaste land van Noord-Holland in strijd is met de wet. Het verbod om te boren in het Noord-Hollandse deel van de Waddenzee is wél rechtmatig, omdat de Staat boren naar olie en gas in de gehele Waddenzee heeft verboden.

Weg naar meer gasbaten uit Common Area afgesneden

Op 30 augustus meldt minister Jorritsma dat voor de NAM geen rechtsmiddelen meer open staan om in beroep te gaan tegen de uitspraak in juli 1999 van het Zwitserse Federale Hof. Deze uitspraak betrof een jarenlange rechtszaak tussen enerzijds de NAM en de Nederlandse Staat en anderzijds het Duitse Brigitta. Onderwerp van de rechtszaak was de vergoeding voor teveel geleverd aardgas uit een deel van het Slochterenveld dat zich uitstrekt onder de Eems, de Common Area. Daar bevindt zich de grens tussen Nederland en Duitsland. De minister bericht dat de staat en de NAM nog besprekingen voeren over de afdracht over gelden die de NAM van Brigitta heeft ontvangen.